

Ἡ εὐθύνη τῆς ἀγάπης (Νικολόπουλος Ἱερώνυμος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ένα από τὰ χαρακτηριστικά της κοινωνίας μας εἶναι ἡ αἴσθησις τῆς ἀνομίας. Κοινό πιστευμα ὄλων εἶναι ὅτι ὑπάρχει προνομιακὴ μεταχείρισις «κάποιων», ὅτι οἱ νόμοι ἐνῶ ὑπάρχουν δέν ἐφαρμόζονται, ἢ τουλάχιστον δέν ἰσχύουν γιά ὅλους, ἐνῶ ταυτόχρονα θεωρεῖται στήν πράξι «λογικό» καί ἀναμενόμενο τό νά ἐκμεταλλευθεῖ ὁ ἄνθρωπος ὅσες «εὐκαιρίες» τοῦ δοθοῦν, γιά νά προσπορισθεῖ ὄφελος μέ κάθε τρόπο, ἀκόμη καί παράνομο ἢ ἀνήθικο. Ταυτόχρονα «ἠθικολογοῦν» ὅλοι καταγγελτικά, μόνο καί μόνο γιά νά μεταθέσουν τήν εὐθύνη στούς ἄλλους καί νά ἀποφύγουν τόν ἔλεγχο καί τίς συνέπειες τῶν δικῶν τούσ πράξεων, ἐνῶ ἡ συνηθέστερα προβαλλόμενη δικαιολογία εἶναι: «Ὅλοι ἔτσι κάνουν». Μέ ἄλλα λόγια, ἐνῶ ἐπαναστατοῦμε ἐναντιόν τῆς ἀδικίας σέ θεωρητικό ἐπίπεδο, καί πάντως ὅταν τήν ὑποστοῦμε, τελικά τή δικαιολογοῦμε καί τήν ἀποδεχόμαστε ὅταν μᾶς συμφέρει, μᾶλλον γιὰτί εὐκόλα συμβιβαζόμαστε μαζί της ἔχοντας ἀμβλύνει τό

ήθικό μας αίσθητήριο.

Πάντως, έπειδή θυμόμαστε ότι μάς άδίκησαν, ένώ ξεχνάμε ότι μπορεί κι έμείς νά άδικοϋμε, ή γεύση τής άδικίας βρίσκεται στή γλώσσα όλων μας, γι' αυτό και πολλές φορές κυριαρχεί ή άνεξέλεγκτη όργή, τό καταγγελτικό ξέσπασμα, ή τυφλή άνταπόδοση είτε μέ βαριά λόγια, είτε μέ άπαράδεκτα έργα έναντίον του άλλου, συνήθως έξίσου άθώου και στήν ίδια μοίρα μ' έμάς. Η εύκολη παρατήρηση είναι ότι αυτό όχι άπλώς άποδομεί, αλλά διαλύει τήν κοινωνία, άφου πρώτα τή χαρακτηρίσει ως παρακμιακή. Η δύσκολη έπισήμανση είναι ό προσδιορισμός του τί φταίει και φθάνουμε στή συσσώρευση έπιθετικού θυμού ως του κατεξοχήν χαρακτηριστικού τής καθημερινότητάς μας.

Διεκδίκηση του όφειλόμενου χρέους

Μέ παραβολή μιλά και σήμερα ό Χριστός μας, θέλοντας μέσα από μία ιστορία όχι πραγματική, νά προσδιορίσει τήν πραγματικότητα στις ανθρώπινες σχέσεις και νά ύποδείξει τήν έπιθυμητή και πλέον συμφέρουσα για τόν άνθρωπο όδό. Ένας δούλος βρήκε στον δρόμο του έναν σύνδουλό του, στον όποιο είχε δανείσει ένα εύτελές ποσό, πού όμως ακόμη δέν του είχε έπισταφεί. Όρμησε λοιπόν επάνω του και τόν έπνιγε, άπαιτώντας τήν έπιστροφή του όφειλόμενου μικροδανείου. Παρά τίς ίκεσίες του όφειλέτη, ό όποιος γονατιστός τόν παρακαλούσε για μία πίστωση

χρόνου, μέχρι να βρεῖ τό ὀφειλόμενο ποσό, ὁ δανειστής δοῦλος ἔσυρε τόν σύνδουλό του καί τόν ἔκλεισε στή φυλακή. Θά μπορούσε κανείς νά πεῖ ὅτι αὐτή ἡ συμπεριφορά τοῦ δανειστή δούλου πρὸς τόν ὀφειλέτη σύνδουλό του εἶναι καθόλα νόμιμη καί λογική. Στό κάτω κάτω, κατά τήν κυρίαρχη παγκόσμια οἰκονομική ἀρχή, «οἱ συμφωνίες πρέπει νά τηροῦνται».

Μέ βάση τήν τετράγωνη αὐτή λογική, εἶναι ἀπολύτως φυσιολογικό νά διεκδικεῖται καί νά ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογή ὅσων ἔχουν συμφωνηθεῖ, κυρίως γιατί εἶναι εὐθύνη τοῦ καθενός συμβαλλομένου νά σκέπτεται τά συμφέροντά του καί μόνον, νά τά ὑπερασπίζεται καί νά τά κατοχυρώνει, θεωρώντας ἐκ προοίμιου ἄκαμπτη καί σκληρή τή στάση τοῦ ἀντισυμβαλλομένου του. Μέ ἄλλα λόγια, ἐάν κανείς ὑποστεῖ τά δεινά πού ἡ μή ἐκτέλεση τῆς σύμβασης ἐπιφέρει, «καλά παθαίνει», καθώς ὀφείλε νά εἶχε προνοήσει εἴτε νά μή συμφωνήσει τέτοιους ὅρους, εἴτε νά εἶχε μεριμνήσει γιά τήν ἐκτέλεσή τους. Ὁ συλλογισμός αὐτός ἀποτελεῖ καί τήν πεμπτούσια τῆς «καπιταλιστικῆς ἠθικῆς», ὡς ἐξέλιξης τῆς προτεσταντικῆς ἠθικῆς.

Οἱ εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ

Τί ξεχνᾷ ὁ δανειστής δοῦλος; Τί καθιστᾷ τή συμπεριφορά του πρὸς τόν ὀφειλέτη σύνδουλό του ἀπαράδεκτη; Ὅτι τήν ἀμέσως προηγούμενη στιγμή, ὄχι ἄλλος σύνδουλός του, ἀλλά ὁ ἴδιος ὁ Κύριός του, τοῦ εἶχε χαρίσει ἕνα δυσθεώρητο πόσο, πού χρωστοῦσε καί δέν ὑπῆρχε περίπτωση ν' ἀποπληρώσει, ἀκόμη κι ἂν ξεπουλοῦσε ὅλα τά ὑπάρχοντά του, ἀκόμη καί τά μέλη τῆς οἰκογένειάς του καί τόν ἑαυτό του τόν ἴδιο. Μάλιστα τοῦ τό χάρισε συγκατανεύοντας στή σχετική, ἔντονη παράκληση καί ἱκεσία τοῦ ὀφειλέτη δούλου.

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστός μας ἔρχεται νά μᾶς θυμίσει τίς ἄπειρες εὐεργεσίες τοῦ Ἁγίου Θεοῦ πρὸς ἐμᾶς. Εὐεργεσίες πού ὄντας πλούσιες μᾶς δωρηθηκαν χωρίς νά τίς ἀξίζουμε, καθώς εἶχαμε παραπικράνει τόν Θεό. Ἦμασταν χρεῶστες σέ τέτοιο σημεῖο, πού τίποτε δέν θά ἦταν ἱκανό νά ἀντισταθμίσει τήν ἀμαρτητική ἀποστασία μας καί νά δώσει κάποια ἐλπίδα σωτηρίας. Κι ὅμως, ὁ Πλάστης δέν παροργίστηκε μέ τό πλάσμα του. Ὁ κάθε δημιουργός – ἕνας ζωγράφος, ἕνας ποιητής, ἕνας τεχνίτης, ἕνας συνθέτης, ἕνας γλύπτης, ἕνας συγγραφέας, ὅταν δέν τοῦ ἀρέσει τό δημιούργημά του, ὅταν δέν ἀνταποκρίνεται στίς προσδοκίες του, ὅταν κάπου ἀστοχήσει, ἔχει τό δικαίωμα νά τό καταστρέψει καί νά ξεκινήσει κάτι ἄλλο. Ὁ Θεός μας ὅμως δέν ἔκανε τό ἴδιο ὅταν τό δημιούργημά του δέν ἀνταποκρίθηκε στίς προσδοκίες του καί τόν πολέμησε ἐπαναστατώντας. Ἔστειλε τόν Μονογενή του Υἱό καί Λόγο ὥστε μέ τή σάρκωσή του ν' ἀνασκευάσει τήν ἀνθρώπινη φύση, ὄχι ἀπλῶς παρέχοντας ἄφεση ἀμαρτιῶν, ἀλλά κάτι πολύ ἀνώτερο, τόν ἁγιασμό, τή

θέωση, τήν αιώνια ἀποκατάσταση στή Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἄν λοιπόν ἐμεῖς εἴμαστε ὠφελημένοι ἀπό μιά τέτοια θεία ἀγάπη, δέν εἴμαστε καί ὑπόλογοι καί ὑπεύθυνοι ἀπέναντί της γιά τό πῶς τήν ἀπολαμβάνουμε καί τή διαχειριζόμαστε στή ζωή μας; Κι ἂν ἄξιοι ὄντες τῶν χειρότερων τιμωριῶν ἀπολαμβάνουμε τίς μεγαλύτερες εὐεργεσίες, μέ ποιό δικαίωμα δέν θά μιμηθοῦμε ἔστω στό ἐλάχιστο τόν Θεό Πάτερα, ἀντιγράφοντας μέ ψήγματα ἀγάπης πρὸς τούς συνδούλους μας τόν χειμαρρώδη ποταμό τῆς διαρκῶς ἀγαπώσης καρδιάς του; Μέ ποιό δικαίωμα σκανδαλωδῶς εὐνοημένοι ἀπό τή λογική τῆς ἀγάπης, θά τήν ξεχάσουμε γιά νά πορευθοῦμε μέ τή λογική της διεκδίκησης πρὸς τούς ἄλλους;

Πηγή: agiazoni.gr